

Z P R Á V Y - Č S K P

MĚSÍČNÍK ČESKOSLOVENSKEHO SVAZU KŘEŠŤANSKÝCH PRACUJÍCÍCH ŠVÝCARSKA

1979 - Červen

Číslo 6

NÁVŠŤEVA SVATÉHO OTCE V POLSKU V ZRCADLE KOMUNISTICKÝCH INFORMACÍ.

Zatímco západní sdělovací prostředky věnovaly návštěvě Jana Pavla II. v Polsku, zřejmě největší událost na Východě od Pražského Jara, mimořádné místo a sledovaly hlavu katolické církve takřka na každém kroku, informace o ní občanům za železnou oponou zůstaly - s výjimkou Polska samého - diskrétní, kusé a striktně oznamovací; není pochyb o tom, že Moskva, Berlín, Budapešť, Praha a Sofie už předem dohodly koordinovanou akci, jejímž cílem bylo význam historické papežovy cesty snížit na minimum anebo v mnohých případech ho přejít mlčením.

Polské sdělovací prostředky ovšem dost dobře nemohly o cestě Sv. Otce šířeji neinformovat. A tak už první den mu věnovala varšavská televize přes čtyři hodiny programu. Neopoměla při tom zdůraznit, že Jan Pavel II. přichází do země, která "dosáhla ohromné výsledky na cestě k socialismu" a která prý "respektuje náboženskou svobodu přesto, že tam marxistická strana hraje vedoucí úlohu". Pokud jde o papežovu osobu, oficiální sdělovací prostředky zdůrazňovaly spíše vlastenecký ráz jeho cesty, jeho polský původ a návrat "velkého syna polského národa" do rodné země. Naproti tomu veškeré zmínky Jana Pavla II. o nutnosti respektovat lidská práva byly pečlivě cenzurovány a vynechány. Během týdne byla už televize zdrženlivější, pouze zastávku v koncentračním táboře v Osvětimi snímala celou. V této souvislosti i připoměla jednak 35. výročí osvobození Polska Rudou armádou / výročí připadá až na příští rok /, jednak 40. výročí hitlerovské agrese; pochybně ani náznak o německo-sovětském paktu a hanebné úloze Stalínově.

V Moskvě, v Praze a ve Východním Berlíně bylo heslem "co nejmíň". Sovětská agentura Taas věnovala 2. června papežově příjezdu ... d v a rádky..., které o den později přetiskly Pravda a další deníky a doplnily několika slovy navíc. V neděli 3. 6. promítla sovětská televize třicetivteřinový šot doplněný velmi opatrným komentářem zdůrazňujícím zejména papežovo setkání s Gierkem a Jablonskim a "srdečný ráz" rozhovorů. Ani jednou se však objektivní kamer nestočily na lidské moře, jež vítalo "svého" papeže. Sovětské sdělovací prostředky se snažily udělat z návštěvy jen "polskou vnitřní záležitost". Televize promítla později záběry z Osvětimi a "pochválila" papeže za to, co řekl o utrpení ruských a polských vězňů, neuvedla však - to je příznačné - že se Jan Pavel II. zmínil též o obětech židovského národa. V Praze vydala Četka suchou a nekomentovanou zprávu o příjezdu papeže do Varšavy. Přežalo jí pět deníků, mezi nimi Lidová demokracie, Zemědělské noviny a Večerní Praha /lo řádek/; ve dvou denících se objevila miniaturní papežova fotografie.

VIDĚT SVATÉHO OTCE! O papežovu návštěvu se ovšem živě zajímala i veřejnost ve všech socialistických zemích, nejvíce ve státech sousedících s Polskem. Tak v silně katolické Litvě, kde místní sdělovací prostředky přešly událost mlčením, obyvatelstvo/zejména početná polská menšina/ poslouchalo denně varšavský rozhlas a mnozí se přemísťovali do blízkosti hranic, kde je možné sledovat polskou televizi. Podle důvěrných zpráv z Prahy velký počet čs. občanů, a to zdaleka ne jen věřících, věnoval slunné Svatodušní svátky místo plovárnám cestě do pohraničí, kde lze zachytit pořady západoněmecké a rakouské televize, ba i do oblastí kam zasahuje signál televize polské.

S. M. Kříž

JEŠTĚ K NÁVŠTĚVĚ SVATÉHO OTCE V POLSKU.

Bělehrad a Peking sdílnější, Albanie odmítavá, NDR chladná. Jugoslávský tisk věnoval Janu Pavlovi II. dost pozornosti, i když i on vynechal statě o lidských právech. Naproti tomu jak Politika tak i Borba zdůraznily politické aspekty návštěvy, čemuž se tisk moskevského bloku na hony vyhybal. Čína nemá už 30 let s Vatikánem žádné styky a informace náboženského charakteru už po tři desetiletí neuvěřejnuje. O Janu Pavlovi II. však Nová Čína psala už dvakrát: poprvé v lonské říjnu při volbě kardinála Wojtyly, podruhé právě v těchto dnech. "V obojím případě", napsala agentura, "zvedla se v Polsku mohutná vlna národnostního a náboženského citění". Albánský "Zeri i Popullit" napsal, že "cestu k nynější návštěvě Jana Pavla II. otevřel Nikita Chruščov, který se kdysi přijel do Vatikánu před papežem sklonit". Pro list je to ovšem výrazem "Polského revisionismu", který ústí v "renesanci náboženství jako obskurní a kontrarevoluční ideologie vázané na dekadenci sovětského kapitalismu". - V NDR věnovala televize papežovu příjezdu 4 minuty, agentura ADN vydala zprávu o ca 400 slovech; s výjimkou katolického "Neue Zeit" ji však většina tisku ignorovala.

MEZI ČESKOSLOVENSKÝMI CHARTISTY a členy Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných řádila Státní bezpečnost. Celou řadu jich vsadila do vězení a každý si dovede představit jak tam s nimi asi zachází. Přejme jim hodně vnitřní síly, jejich rodinám dobré, upřímné přátele a sami na ně vytrvale upozorňujeme své nejširší okolí.

SCHWEIZERISCHE AKTION FÜR DAS SELBSTBESTIMMUNGSRECHT ALLER VÖLKER, jejímž předsedou je upřímný přítel Čechů E.R. Borer, vzpomene národů za železnou oponou na shromáždění v neděli 17. června v 11,30 hod. v Curychu u "Berlínského kamene": Berlin Stein / na náměstí Central/. Bude na místě co největší účast našich členů.

NOVÝ EVROPSKÝ PARLAMENT zvolený v přímých volbách/píše o něm E. Rehák na dalších stránkách/ představuje proti dřívějšímu posun-jak se říká- do středu a do prava. Křesťansko demokratický střed spolu s britskými konservativci, kteří se hlásí ke spolupráci s ním, budou značně silnější než socialisté dohromady s komunisty. Někteří komentátoři přičítají tento posun prý slabší účasti voličů. Podle soudu jiných/i našeho/tato ale tak špatná nebyla / v průměru 64% / nehledě na to, že většinou bývá vliv malé účasti voličů spíše opačný!

KONFERENCE UNCTAD /Organisace OSN pro obchod a rozvoj/ v Manile nekončila ani po měsíčním úporném jednání/od 7.5. do 3.6./ jedno - značnou dohodou mezi bohatými a chudými zeměmi. Přesto bylo prý zasedání nanejvyšš účelné poněvadž objasnilo celou řadu problémů a v nich leckterý dovedlo aspon k částečnému vyřešení, takže setkání příští, v pořadí už šesté, bude mít už snažší práci.

KONFERENCE SKUPINY NEANGAŽOVANÝCH STÁTŮ /Blockfreie/v Colombu /Sri Lanka/ zkončila 10. června odsouzením USA pro jejich politiku na Blízkém Východě. K vyloučení Egypta ale nedošlo - ani k vyhlášení stanoviska ke konfliktu Vietnamu s Kambodžou. Zásada neangažovanosti v mocenských blocích, která drží pohromadě 87 členských států této vlastně volné organisace, je v současné době u mnohých velmi pochybná. Švýcarsko, Švédsko, Rakousko a Finsko, tedy státy s řádným statutem neutrálním, se jejich zasedání účastní jen jako hosté.

Edmund Řehák
JAK JE TO SKUTEČNĚ

S volební kampaní do Evropského parlamentu se vyrojily různé zprávy, někdy přímo zmatené. Evropských a jen přímo vládních a parlamentních organizací je několik. Jejich skutečné poslání, struktury, ba i názvy bývají občas směřovány či přímo zaměňovány. Snad tyto další řádky přispějí - alespoň v našem prostředí - k určitému vyjasnění v těchto "problémech", na první pohled dost komplikovaných.

Zvláště trapné je, když je původ Evropského parlamentu/Evropského hospodářského společenství/ vyvozován z tzv. "Bruselské smlouvy" pěti členských států z r. 1948. Tento obranný pakt vznikl rozšířením vojenské dohody, kterou už rok před tím uzavřely Francie a V. Británie a to přistoupením tří dalších států tzv. Beneluxu/angl. zkratka pro Belgie, Nizozemsko a Lucembursko/. Tato výlučně vojenská organizace však přestala prakticky existovat když v r. 1955 vstoupila v platnost nová obranná dohoda pod názvem Západoevropská Unie. Vedle států už uvedených staly se hned od počátku jejími členy také Itálie a Německá spolková republika. ZEU je pověřena jen otázkami souvisejícími s národní obranou. Její členské státy jsou zároveň i členy Severoatlantické aliance a jejího parlamentního Shromáždění. Mimo Francie jsou také členy vojenské organizace SAA/NATO/.

Naproti tomu "Společný trh"/EHS/ vznikl teprve tak zv. "Římskou smlouvou"/1957/ šesti států: Belgie, Francie, Holandska, Itálie, Lucemburska a NSR/tzv. "šestka"/. Vzhledem ke smlouvám o "Oceli a uhlí"/1950/ a "Euratomu"/1957/, které mají společně hlavní orgány se "Společným trhem" je celá organizace nazývána "Evropským společenstvím", často i v množném čísle. DO EHS, ale teprve až po dlouholetých vyjednáváních se přihlásily r. 1973 čtyři další vlády: Dánska, neutrálního Irsku, Norska a V. Británie. Přihláška Norska však potom byla lidovým hlasováním odmítnuta. Třetí skandinávský stát Švédsko se do tohoto "Společenství" vůbec nikdy nehlásil. Má však - stejně jako Turecko a neutrální Rakousko - zájem na určitém druhu asociace/. Nynější ES má/či mají/ jen devět členů/tzv. "Devítka"/.

Ve smyslu "Římské smlouvy" má Evropské společenství čtyři společné hlavní orgány. Původní "Parlamentní shromáždění", které později s určitou "velkorysostí" se přejmenovalo na Evropský Parlament, zasídlá střídavě v Lucemburku a ve Strasburku /proto občas v západním tisku čteme o "strasburakém shromáždění", přičemž prostý čtenář je snadno zamění s Parlamentním shromážděním Rady Evropy ve Strasburku/. Dalším orgánem ES je "Komise"/13 členů jmenovaných vládami, po dvou z Francie, Itálie, NSR a V. Británie a po jednom z dalších pěti států/ s právem iniciativy a v určených směrech i s právem exekucí. Jejím sídlem je Brusel. Jiným společným orgánem je "Rada ministrů" se sídlem v Bruselu. Připravuje různá společná legislativní nařízení. Do ní každý členský stát vysílá po jednom zástupci a jejich schůzi se účastní, podle projednávaných záležitostí, resortní ministři členských států. Konečně čtvrtým orgánem je "Soudní dvůr" s vrcholnou soudní mocí pro všechny otázky týkající se Evropského společenství, se sídlem v Lucemburku. Jeho rozhodnutí se mohou dovolávat i jednotlivci. Pokud se ještě Evropského parlamentu týká /jméno se už plně vžilo/ je oficiálně v Anglii i Francii jmenován jako "Shromáždění evropských společenství". Nový parlament se po svém zvolení všeobecným a přímým hlasovacím právem občanů z "Devítky" sejde ke svému ustavení 17. července ve Strasburku.

Nejstarší/od r.1949/a nejpočetnější evropská vládní a parlamentní organizace/21 států/, jejíž oficiální jazyky jsou angličtina a franština, se nazývá Council of Europe nebo Conseil de l'Europe. Do češtiny byl původně tento název volně přeložen jako "Evropská Rada" a v některých našich novinách je stále tak užíván. Přesný překlad však zní "Rada Evropy" a je nutno ho tak uvádět. Jinak by docházelo ke stálým záměnám s jiným vládním útvarem, který od r. 1973 je v angličtině, francouštině, němčině atd. označován jako "evropská rada". Je to vládní gremium/"sui generis", protože její ustavení není obsaženo v "Římské smlouvě"/. Označení je užíváno pro ročně několikrát schůze "šefů států a vlád" v rámci "Devítky". A tato "evropská rada" se prakticky stala skutečnou exekutivou Evropského společenství. Její rozhodnutí jsou závazná pro členskou vládu.

"Rada Evropy" ve Strasburku je prozatím jedinou vládní a parlamentní organizací, která má zvláštní komisi pro "evropské nezastoupené země". Po změně vládních režimů v Portugalsku, Řecku, Španělsku je nyní posláním této komise sledovat poměry ve státech s komunistickým režimem a plnění "helsinské dohody" o evropské bezpečnosti a spolupráci. Není však důvodu vylučovat předem, že by i nově zvolený Evropský parlament neustavil komisi s podobným posláním i když s jiným označením. / "Devítce" je nezastoupena celá řada evropských zemí s liberálně demokratickým vládním systémem/ Exilové organizace, nejen čistě politické nýbrž i kulturní, odborářské, bývalých politických vězňů atp. mají tu vhodnou příležitost k poslání návrhů do Evropského parlamentu. Jednak samostatně, jednak společně s jinými exilovými organizacemi ze střední a východní Evropy.

+ + + + +

O ÚLOHÁCH RADY SLOBODNÉHO ČESKOSLOVENSKA prehovoril na jej jubilejnom snemovaní predseda zastupiteľstva Rudolf Fraštacký. Vyberáme z jeho prejavu:

Myslím, že je správne, keď zdôrazním, že z hľadiska našej taktiky je otázka ľudských práv tým najvítanejším priestorom nášho exponovania. Musíme dbať na to, aby sa táto politika z dôvodov veľmocenských záujmov nezosunula z pôvodného miesta integrálnej časti americkej zahraničnej politiky, na úplne podradné miesto. Mohlo by sa to teraz stať, keďže Washington je zamestnaný v rokovaniach s obidvoma komunistickými mocnosťami, ktoré ľudské práva porušujú. Neváham pripomenúť, že po tejto stránke niektoré výroky prezidenta Cartra z posledných mesiacov sú znepokojujúce. Pred nami je konferencia v Madride. Rada slobodného Československa musí sa na túto konferenciu dobre pripraviť. V tejto príprave vidím prvoradú úlohu v tomto funkčnom období. Chcem v tejto súvislosti pripomenúť i ešte jedno: Sme svedkami zvláštneho zjavu. Totiž toho, že vlády Západného sveta prejavujú slabiny v otázke presadzovania ľudských práv. Spomenul som, že niektoré výroky prezidenta Cartra - z posledných mesiacov znepokojujú. Ale to ešte viac platí o postoj vlády v západnej Európe. Naproti tomu záujmové a spoločenské organizácie, cirkvi a odbory prejavujú zvýšený záujem na otázke ľudských práv. Spomenul som stanovisko pápeža Jána Pavla II. Chcem pripomenúť, že aj protestantské ekumenické inštitúcie Svetová rada cirkví a Svetový luteránsky zväz sa stále viac a viac na tejto otázke angažujú a dokonca niektoré členské cirkvi týchto ekumenických inštitúcií sú nespokojené s postojom ústredia a žiadajú radikálnejšiu obhajobu ľudských práv. Zaznamenali sme, že Medzinárodná organizácia práce so sídlom v Ženeve sa tiež nad naše očakávanie angažuje.

Karel Kukal K SITUACI V ASII

Všimněme si nejprve mocenských seskupení nebo námlov, chcete-li. „Ejzajímavější je snad smlouva čínsko-japonská. I když dost opatrná, je přece jen píchnutím do sovětského vosího hnízda, hlavně pro svou "antihegemonní doložku". Zvláště pak za okolností, že Čína obnoví svou smlouvu s SSSR.

Moskvu též velice popudilo, že Japonsko bylo čínským vedením informováno o chystané trestní expedici do Vietnamu a neodsuzovalo ji ani v jejím průběhu. Vztah Japonska k Sovetskému svazu je předurčen traumatem zaboru Kurilských ostrovů. Tyto ostrovy jsou pusté, Sověti je neosídlili. V poslední době však přilili oleje do ohně vybudováním radarových stanic.

Japonsko si dobře uvědomuje nespolehlivost Spojených států vůči jejich spojencům; prokázaly ji hozením Tajvanu přes palubu a stahováním své armády z Jižní Koreje. Proto se pustilo vehementně do zbrojení. Zatím co vloni obnášely výdaje na obranu jen o 0,7% státního rozpočtu, vyhoupllo se v nich Japonsko letos na sedmé místo západního žebříčku.

V Kambodži nebude ještě dlouho klid. V polovině května se odhadoval počet partyzánů-rudých Khmerů- na 5.000 mužů. V té době začíná období dešťů, které je příznivé pro záškodnický způsob války. Nad to udělali vietnamští dobyvatelé velkou chybu: ponechali zdemčované štvance bývalých hrůzovládců jejich osudu v pustinách. Vyměnili se tu tedy jen otrokáři. Nedávno pořídili belgičtí filmaři záběry z kysí dvoumilionového kvetoucího hlavního města. Dnes se tam plouží síť sotva 30.000 lidských stínů, na ječné tváři neuvidíte úsměv. Zemí hrozí hladomor.

Trestní výprava Číňanů do Vietnamu odlehčila Pol Potovi jen zčásti. Navíc odhalila vojensko zaostalost Číny. I když se dá věřit spíše čínské než vietnamské bilanci ztrát a i když spanilá jízda silně ochromila vietnamské hospodářství, nemohou být čínští vojevůdci zdaleka spokojeni s průběhem války. Jsou si těchto alarmujících nedostatků vědomi. Peking rázem stornoval objednávky investic z ciziny/k malé radosti Japonska/ a vrhá veškerou energii na vylepšení armády z vlastních zdrojů.

Vývoj v Číně lze z dnešních kotrmelců těžko předvídat. Je zajímavé, že od posledních změn se přival uprchlíků do Honkongu - a to hlavně mladých lidí-zčtyřnásobil. Uvolnění vztahů k Polárnímú medvědu, jak nazývají Číňané své severní sousedy, přichází těžko v úvahu. Jako překvapení lze sice hodnotit nedávný záběr z volby do Nejvyššího sovětu v pekingské televizi, což je první skulina toho druhu v čínské zdi informací, ale prisuzovat se to dá spíše prvnímu krůčkům k rozšíření informací ze světa vůbec. Ani 44 sovětských divizí podél čínských hranic nemluví pro zmírnění napětí.

Navázání diplomatických styků s rudou Čínou a ponechání Tajvanu jeho osudu jistě neposloužilo prestiži USA na dálném východě. Verbální a kuloárová ujištění se strany Pekingu prezidentovi Carterovi, že Čína zatím nepomýšlí na anexi ostrova, jsou velice pochybnými zárukami. Tajvanské vedení si je plně vědomo svého ohrožení. Ostrov je po zuby ozbrojen a bojová morálka armády je příkladná; stejně tak i prosperita země. K očekávané izolaci Tajvanu nedošlo, čemuž nasvědčuje pokračující vzrůst exportu. Ostatně režim nepomýšlí jen na sebeobranu. Propagační ofenziva vůči pevnině jede na plné obrátky. Měl jsem v rukou serii letáků, které jsou po tunách dopravovány do rudé Číny. Připomínají balonové akce nad ČSR z počátku padesátých let.

Ztrátu prestiže na dálném východě nezaznamenávají pouze USA a Čína, ale i SSSR. Velké zklamání prožil Vietnam. Za vpádu Číny počítal s intervencí Moskvy. Ta se zmožila ale jen na výhrůžné pokřiky. Teď už se Vietnam může těžko vyvinout z bratrské drtivé náruče Kremlu. Je už na něm příliš závislý. Byl přidružen k Radě vzájemné hospodářské pomoci. S Moskvou je svázán smlouvou, která se liší od Varšavského paktu tím, že v případě napadení jednoho z partnerů se obě strany zavazují, že budou společně usilovat o odstranění příčin konfliktu, kdežto ve Varšavské smlouvě se praví, že všechny smluvní strany přikvají napadenému na pomoc.

Pro Sověty je ovšem válkou vysílený Vietnam Bumbříčkem č.2- podobně jako už dlouho před tím Kuba. Na rozdíl od pohádky si Rusové ale svoji pomoc postupně vyinkasují a jistě i s úroky. První inkaso je už tady. SSSR převzal bývalou americkou námořní základnu plně do svých rukou a zřídil na ní silná odposlouchávací zařízení. Pro nás je tu analogie s Jáchymovem /doly vaše, ruděnka naše /.

Maproti tomu vedení Severní Koreje nemůže být dosud kvalifikováno jako jednoznačně promoskevské. Pendluje stále mezi Kremlem a Pekingem. Ale ať takové či onaké, rozhodně zintenzivňuje přípravy na přepadení jižní části země. Vrchovatou měrou k tomu přispívá Carterův již předvolební záměr stažení amerických vojsk z Jižní Koreje. Na linii příměří stojí v současné době po boku jihokorejské armády už jen 16.000 amerických vojáků. Budou-li tito nadále odsunováni máme tady co nevidět válku. To prohlásil jistý americký generál v Jižní Koreji a byl pro svou kritiku předčasně penzionován. Viděl jsem fotografie tunelů, které Jižané odhalili mezi oběma Koreami. Člověk si maně vzpomene na Čapkovu Válku s mloky. Soudí se, že dosud neobjevených tunelů může být ještě asi osm. Jsou hluboko pod zemí a velice dlouhé. Cíl je jasný: vpadnout obráncům hranic do zad.

Jižní Korea to míní se svou obranou velice vážně a bojová morálka armády si nezadá s připraveností na Tajvanu. Předpokládá se, že by Seoul mohl mít do roku 1982 vlastní jaderné zbraně.

Sever řinčí zbraněmi. Při tom ale vykřikuje, že je ochoten vyjednávat. To vyvolává neblahou vzpomínku na padesátý rok kdy vyjednávání bylo preludiem přepadu. Tehdá ale severokorejsí emisáři v Moskvě a Pekingu přecenovali situaci, když sebevědomě přesvědčovali své rudé bratry o revolučnosti mas v jižní části země. Na druhé ale straně nesmíme zapomínat, že Severní Korea má početně čtvrtou nejsilnější armádu v Asii.

Svou apokalyptickou procházku Asii ukončíme v Afganistanu, jehož obyvatelstvo hrdině vzdoruje prosovětské vládě. V květnu se počet rebelů odhadoval na 50.000. Nejsou špatně vyzbrojeni. O tom svědčí sestřelení 3 sovětských letadel. Pro sovětské poradce je tu horká půda. Ruské rodiny byly staženy na ambasádu a v Kabulu samém byl vyhlášen zákaz nočního vycházení. Vývoj lze těžko předvídat. Odpor se šíří po celé zemi ale také rostou proudy uprchlíků do sousedního Pakistanu a Iranu.

+ + + +

VYSTRÍZLIVĚLI. Nina a Jean Kéhayanovi, kdysi komunisté a obdivovatelé SSSR ztrávil dva roky v Moskvě /Jean jako pracovník agentury Novosti/ a vylíčili svoje otrěsné zážitky v knize "Rue du prolétaire rouge ...". Jeden příběh: Jejich auto mělo kdesi poruchu. Ve čtyři hodiny ráno zaklepali u nejbližšího lidského obydlí. Za chvíli přišli otevřít manželé - oblečení a "spakování". Mysleli, že to je KGB. Byli to lidé prostí a neangažovaní.

ŠTÁTNA SUVERENITA A ĽUDSKÉ PRÁVA

Sú to dva pojmy, ktoré majú svoju medzinárodnú afinitu. A o oboch sa už toľko na rozličných medzinárodných fórach nahovorilo, že je z toho už zmatok. Spomenme si len na rozličné deklarácie Spojených národov o ochrane nezávislosti, suverenity a o zákaze miešať sa do vnútorných pomerov jednotlivých štátov. Ale spomenme si aj na to, koľko dokumentov /univerzálna deklarácia ľudských práv, a Helginská deklarácia i ďalšie/ bolo už odhlasovaných, podľa ktorých sa ľudské práva posunujú zo sféry vnútro politickej do sféry medzinárodnej. Veď keby to tak nebolo, tak na čo sa o tom toľko rokovalo na medzinárodných fórach a načo sa odhlasovali, podpísali, ratifikovali rozličné tie deklarácie o ľudských právach?

A tak sa význam týchto dvoch politických hodnôt začína čím ďalej tým viac vzájomne premietat a na seba narážať. Samozrejme, že nemožno pre nič a za nič len tak zasahovať zvonku do vnútorných pomerov jednotlivých štátov. To vyžaduje ochrana či rešpektovanie suverenity. Ale tiež nemožno sa uznášať o nutnosti zachovávanía ľudských práv a pri tom sa so založenými rukami dívať na to, ako signátorský štát ľudské práva, ktoré sa zaviazal rešpektovať, upiera svojim občanom.

Doteraz sa s tým hráme ako mačka s myšou, lebo by sme chceli, aby sa aj koza nažrala, aj kapusta zostala celá. Ale z tohoto chaosu sa ľudstvo nejako musí dostať. V týchto mesiacoch sme boli svedkami toho, ako sa suverenity a ľudské práva dostávajú do tragickej kontroverzie. Je to prípad Kambodže. Myslím, že to, čo urobil kambodžský komunistický režim so svojim obyvateľstvom, sa iste vyrovná nacistickým atrocitám ak ich neprevýšil. Veď za krátky čas nejakých dvoch rokov zlikvidoval vyše dvoch miliónov občanov, nejakých 40 percent vlastného obyvateľstva. Je to naozaj rekord beštiality proti humanite. A teraz se stalo to, s čím tento neľudský režim nerátal. Vietnam ho napadol. Nie sice preto, že sa kambodžský režim dopúšťal tých krutostí, lež z iných, mocenských záujmov. A tak čin Vietnamu nemohol byť medzinárodne inak hodnotený ako útok na suverenity Kambodže, ako agresia proti jej suverenite. A tak sa aj stalo. V Bezpečnostnej rade sa Vietnam právom odsúdil. Lenže človeku to nedá, nemôže celú vec odbaviť podľa litier rozličných spomenutých medzinárodných deklarácií. Človek cíti, že režim, ktorý sa dopustil tak veľkých, hrozných atrocít na vlastnom obyvateľstve, si nezaslúži ochranu, rešpekt k jeho suverenite. Samozrejme, keby sa už teraz začalo vážiť, čo je dôležitejšie, či suverenity alebo ľudské práva, tak by z toho vznikol nový, hádam ešte väčší chaos. Ale myslieť na to musíme. Veď ak ľudstvo speje k nejakej svetovláde, ak speje k univerzálnemu verejnému spoločenstvu /nech by sme už mysleli na Spojené štáty svetové alebo na niečo podobné/, automaticky sa nám otázka ľudských práv presunie nad suverenity. Bude to iste ešte dlho trvať, dokiaľ sa odhodláme na to takto myslieť a takto merať význam spoločenských hodnôt v globálnom meradle; ale asi že sa tomu nevyhneme. /Naše Snahy/

+ + + + +

MÉNĚ KRITICKÁ ENERGETICKÁ BILANCE západných průmyslově vyspělých zemí? Podle zprávy mezinárodní energetické agentury /IEA/ v Paříži snížilo se olejové manko, s nímž bude nutno počítat v roce 1985 - z vloni odhadovaných 4 milionů barelů denně na "pouhé" 2 miliony barelů denně. Agentura ovšem nadále tvrdě kritizuje nedostatečná úsporná opatření svých 20ti členských států. Nejhorší "známky" dostalo Rakousko, Belgie, Řecko, Irsko, Luxemburg, Švýcarsko, Španělsko. Spokojenost je pouze s Dánskem, Holandskem a Švédskem.

V PRŮBĚHU UPLYNULÝCH 40 TISÍC LET SE ČLOVĚK NESTAL CHYTRĚJŠÍM. K tomuto závěru došel profesor E.Reuer z Institutu pro humánní biologii při vídeňské universitě. Tento vědec tvrdí, že od objevení se dnešního lidského typu Homo sapiens na naší planetě - tj. před ca 40 tisíci lety - až dodnes nedošlo k žádným organickým změnám mozku. Reuer považuje vývoj lidského mozku za definitivně ukončený proces. Fyziologické předpoklady pro inteligenční stupeň dnešního člověka byly prý obsaženy již v mozku Homo sapiens žijícího před 40 tisíci lety. Dnešní člověk se prý kvalitativně liší od člověka žijícího v době kamenné pouze "nakupeným věděním" vytvořivším se postupně v jednotlivých kulturních etapách lidstva. Myšlenkové pochody probíhající v mozku lze prý kvantitativně zvětšit nebo rozšířit pouze různými strojovými aparaturami, jako jsou např. computery.

2-3 ŠÁLKY ČERSTVĚ UMLETÉ ZRNKOVÉ KÁVY DENNĚ zabraňují předčasnému stárnutí, chrání před nebezpečnými virovými chorobami a působí preventivně proti rakovinnému bujení tkání. Toto překvapivé zjištění "z biochemického světa" bylo publikováno počátkem tohoto roku.

100 LET UPLYNULO OD ZALOŽENÍ ARMÁDY SPÁSY. Tato veřejná organizace praktikující lásku k potřebnému bližnímu vpravdě doslovně, má v Německé spolkové republice/včetně západního Berlína/ na 80 sborů a spravuje 30 sociálních zařízení.

PRO OBYVATELE VYSOCE VYVINUTÝCH PRŮMYSLOVÝCH STÁTŮ představuje řepný/resp.třtinový/ cukr nikoliv základní poživatinu, nýbrž pouze lahůdku. Tvrdí to mnichovský specialista pro onemocnění - cukrovkou, prof.H. Mehnert, který zastává dokonce názor, že rafinovaný cukr je pro dostatečně živé lidi absolutně postradatelný; při slazení nápojů, salátů a pod.se má používat umělých sladidel. Předejde se tak nejen tloušťnutí ale i chorobám chrupu. Naproti tomu v rozvojových zemích, které stále vykazují vysoké procento podvyživeného obyvatelstva, jsou shora uvedené formy cukru stále nepostradatelným energetickým zdrojem.

NESLAVNÝM DRŽITELEM "REKORDU PRÁZDNÝCH KOLÉBEK" je město Mnichov/BRD/. V r.1965 se v Mnichově narodilo 15.684 dětí německé národnosti. V r.1975 to bylo jen 6.548 navzdory tomu, že v 70. letech vzrostl počet Mnichovanů o 100.000. Ve srovnání 20 největších měst BRD zaujímal až do r.1970 s hlediska porodnosti poslední místo západní Berlín. Od r.1971 je držitelem tohoto neslavného rekordu město Mnichov, a to dokonce v celosvětovém měřítku! V r.1965 připadalo v Mnichově na 1 novorozence cizince 13 německých novorozenců. V r.1975 se tento poměr změnil na 1 cizince ku 2 Němcům-novorozencům.

V KANADSKÉM JASPEROVĚ NÁRODNÍM PARKU chtěli jedni kanadští rodiče s malou dceruškou pořídit zvlášť roztomilý fotografický snímek, na němž měl v parku chovaný medvěd lízat jejich dcerušce ruce. Za tím účelem natřela "starostlivá" maminka dcerušce obě ruce medem. Mezitím se otec připravoval s fotoaparátem k záběru. Stalo se však něco, s čím rodina nepočítala; dřívě než stačil otec stisknout spoušť fotoaparátu ukousl medvěd dcerušce obě ruce.

POD VĚČNÝM LEDEM SIBÍŘSKÉ TUNDRY objevili geologové v hloubce 2500 metrů horké minerální vrídlo.

o o o